

## ことばの歳時記

～こんこん～

日本では、立春の前日である毎年2月3日ごろを「節分」といい、季節の変わり目に生じるといわれる邪気（鬼）を追い払うために「鬼は外、福は内」と言いながら豆まきをしたりします。

このように日本の2月は、冬から春に季節が移り変わる節目の月で、体感的にはまだまだ寒く、特に雪深い地域では、春の訪れを待ちわびている人たちも多いと思います。

さて日本には「雪やこんこ（ん）、霰やこんこ（ん）」ではじまる童謡があります。「こんこ（ん）」は、「来い来い（＝降れ降れという意味の古語）」が元になっているともいわれています。

一方「こんこん」には、「咳がこんこん出る」「扉をこんこんたたく」といった実際の音に近いものを表現する場合と、「泉がこんこんと湧く（尽きることなく水が盛んに湧き出るさま）」「こんこんと諭す（心をこめて繰り返し説くさま）」「こんこんと眠る（眠りの深いさま）」など様々な意味で使う場合があります。

## Từ điển tiếng Nhật

～Konkon～

Ở Nhật Bản, ngày trước ngày lập xuân, tức ngày 3 tháng 2 mỗi năm là ngày “Setsubun” (tiết phân). Vào ngày này người Nhật có tục rải đậu rang để đuổi tà khí (“oni”) mà họ cho là phát sinh vào lúc giao mùa. Vừa rải đậu họ vừa xướng câu “Oni wa soto, Fuku wa uchi” (đuổi quỷ ra ngoài, rước phúc vào nhà).

Tháng 2 là tháng chuyển từ mùa đông sang mùa xuân, nhưng trời vẫn còn lạnh, nhất là ở những vùng nhiều tuyết, mùa xuân vẫn còn là nỗi chờ mong của nhiều người.

Từ điển tiếng Nhật hôm nay nói đến một từ về tuyết. Có một bài ca nhi đồng Nhật Bản mở đầu bằng câu “Yuki ya konkon, arare ya konkon” (Tuyết đã đến, tuyết cuội đã đến). Chữ “konkon” được cho là xuất phát từ một từ cổ có nghĩa là “hãy đến đi, hãy rơi đi”.

“Konkon” còn có nhiều cách dùng khác, ví dụ như “Seki ga konkon deru” (Ho sù sù), “Tobira wo konkon tataku” (Gõ cửa cộc cộc), trong đó “konkon” được dùng như một từ tượng thanh, hoặc “Izumi ga konkon to waku” (nước suối tuôn không ngừng), “Konkon to satusu” (hết lòng giảng giải), “Konkon to neru” (ngủ say), trong đó “konkon” được dùng như một từ chỉ trạng thái.